

PIONIER

Ine Gerets kleurde vijftig jaar verantwoord buiten de lijntjes in de gehandicaptenzorg

Ine Gerets (66) uit Eijsden gaat na bijna vijftig jaar werken in de gehandicaptenzorg met pensioen. Ze geeft nog een paar dagen zoveel mogelijk kennis door aan haar collega's van Stichting Gehandicaptenzorg Limburg (SGL), in de hoop hen te stimuleren om te blijven kijken, denken, uitvinden en verbeteren, zoals zijzelf altijd deed.

Ine Gerets, hier bij SGL in Sittard, gaat bijna met pensioen. FOTO ERMINDO ARMINO

SITTARD
DOOR NATASCHA CORBEEK

Ik ben positief jaloers op de collega's om wat zij nog gaan meemaken. Maar het is tijd voor een nieuwe uitdaging: thuis. Mijn partner is al met pensioen. Ik weet nog niet wat mijn programma wordt. Prima, kan ik dat eens lekker gaan uitzoeken." "Lekker uitzoeken" blijkt tekenend voor de nog steeds enthousiaste Ine Gerets (66) uit Eijsden. Het past ook bij de ontwikkelingen in de gehandicaptenzorg tijdens haar werkzame leven. Want toen Gerets begon, in 1975, was er weinig aandacht voor gehandicapten. „Er was eigenlijk niets, vooral verveling. Mensen zaten op een speciale school, thuis of in een ziekenhuis, min of meer uit het zicht.”

Eerste activiteitscentrum

In de jaren zestig en vooral zeventig groeit de belangstelling voor allerlei therapieën en komen er meer psychologen en maatschappelijk werkers. Creatieve therapie en bewegingstherapie staan nog in de kinderschoenen. Het bevorderen van welzijn wordt voortaan belangrijk gevonden. Gerets staat in 1975 eigenlijk op het punt om binnen de zorgopleidingen 'de B' te gaan doen, psychiatrie. Maar bij haar om de hoek in de Maastrichtse wijk Caberg wordt net een activiteiten-centrum uit de grond gestampt, een van de eerste van het land en het allereerste in Limburg. En dat mid-

den in een woonwijk, óók nieuw. De mannen van de Stichting Louis Marie Jamin waren pioniers, vertelt Gerets. „Zij zagen vanuit hun idealen een gat in de markt.” Er zijn vier onderdelen: Sport, Studie, Creatief en ADL – activiteiten dagelijks leven. Gerets solliciteert en ADL wordt haar ding. Op haar achttiende verjaardag, 18 augustus 1975, komen de eerste mensen naar het activiteitscentrum. „Ik wist niet wat me te wachten stond, maar we bedachten dingen. Iemand van de technische dienst maakte een butagasstel vast op een verrijdbare kar, zodat we konden koken. Op kamp bouwden we in een schuurtje een invalidenbadkamer met een campingtoilet.” Over pionieren gesproken. Gerets en haar collega's zoeken heel creatief praktische oplossingen bij vragen van cliënten.

Zelfstandig

Ze richten de Actiegroep Toegankelijkheid op en rijden met rolstoelen door de stad om de toegankelijkheid te testen. Ze rijdt er ook zelf mee. „Hoe mensen dan naar je kijken... poeh.” Ze doen alles om de cliënten zo zelfstandig mogelijk te laten functioneren, een redelijk nieuwe opvatting in die tijd. „Het was verantwoord buiten de lijntjes kleuren.” Gerets slaat spijkers in een plankje zodat iemand zelf met één hand een aardappel in plakjes kan snijden: een voorloper van het zogeheten noppenbord. Zij en de collega's zetten een groep CVA-patiënten (beroerte) met een halfzijdige

verlamming eens bij elkaar, omdat er nog niet zoveel voor hen is om te doen. „Zij gaven elkaar tips! Hoe trek je met één hand toch een gewone broek aan in plaats van die joggingbroek? Het was lotgenotencontact, toen dat nog niet zo heette.” Patiënten laten weten zich eindelijk begrepen te voelen. Ontroerende ervaringen.

Boodschappenlijstje

Nog een paar hoogtepunten dan. Zoals het ontstellend simpele geplastificeerde boodschappenlijstje met plakkerij, zodat iemand met afasie bij de slager kan aanwijzen dat ie kotelet wil. Zodat deze meneer niet wéér met kip thuiskomt, omdat hij dat toevallig wél kan uitspreken. Er worden stappenplannen met plaatjes gemaakt voor allerlei handelingen, zoals koken. Samen met collega Manon Vos staat Ine Gerets aan de wieg van de zogenoemde oefenwoning voor jonge gehandicapten die zelfstandig willen wonen. Dat wordt onhaalbaar geacht. Ze dienen het voorstel in bij hun werkgever SGL, de Stichting Gehandicaptenzorg Limburg die inmiddels in 1993 door een fusie is ontstaan. „Sjiek, dat wij het in 1995 als pilot mochten uitvoeren! We behandelden cliënten niet als zielig of hulpbehoevend, maar keken naar wat ze wel konden.” Er kan veel, maar de oefenwoning werkt niet voor iedereen. Bij mensen met hersenletsel spelen andere zaken, zoals niet kunnen plannen. „Dan zeg je: 'schrijf het even op'. In de oefen-

woning gaat het goed, thuis niet. We gingen eens thuis kijken. Dat was verhelderend! Bleek de keuken niet aangepast aan de rolstoel, lagen er drempels, ongeopende brieven en ging het koken ook niet goed.” Gerets was een van de eersten die zo'n huisbezoek uitvoerde. Hieruit ontstond de 'ondersteuning thuis voor mensen met hersenletsel en hun naasten', wat SGL tegenwoordig in heel Limburg als hoofdtaak uitvoert.

Radeloos

Ine Gerets zet zich met hart en ziel in voor deze doelgroep als thuisbegeleider in de Westelijke Mijnstreek. „We leren ook steeds meer over cognitieve problemen bij niet-aangeboren hersenletsel. Mensen die ooit de ingewikkeldste banen hadden, zijn ineens radeloos. Dan is het zo mooi om de puzzelstukje voor stukje te leggen, dat iemand weer

een beetje zichzelf kan worden, ondanks dat die persoon agenda-training nodig heeft om weer wat structuur in de week te krijgen.” Dat Gerets sinds 2019 als inhoudelijk aanspreekpunt Begeleiding Thuis haar passie en kennis kan overbrengen op nieuwe collega's, is een cadeautje, vindt ze. „Ik deel mijn ervaring, zodat niet iedereen hetzelfde wiel gaat lopen uitvinden. Maar ik zeg ook: blijf vooral zelf creatief, want maatwerk voor de cliënt blijft nodig. Ga ook in discussie met een huisarts of neuroloog, want zij komen niet altijd bij de mensen thuis en zien niet alles. Als een patiënt zegt 'het lukt wel', check dat dan, want soms hebben zij zelf niet genoeg inzicht in wat ze kunnen. Maar gun ze zoveel mogelijk eigen regie en waardigheid.”

Tranen

Ze knippert dapper een plotselinge traan weg, nu ze wederom beseft wat haar werk voor iemand kan betekenen. „Het kost tijd om dingen te proberen en om iemand te leren kennen. Doet iemand lastig? Zoek naar wat daaraan ten grondslag ligt. Blijf nieuwsgierig naar de persoon, de mens achter de handicap.” Per 1 oktober stopt ze met werken, formeel gaat Ine Gerets in augustus 2024 uit dienst. Ze heeft er dan 49 dienstjaren opzitten. Over de strijd tegen de tranen op haar laatste werkdag maakt ze zich trouwens weinig illusies. Ze haalt lachend haar schouders op. „Dat wordt janken. Ach ja.”

“

We behandelden cliënten niet als zielig of hulpbehoevend, maar keken naar wat ze wel konden.

Ine Gerets